

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อธิปราชย และข้อ เสนอแนะ

การทดลองสอนหน่วยการเรียนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เพื่อสร้างเสริม
เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทดลองสอนหน่วยการเรียนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้สื่อที่
เน้นศิลปวัฒนธรรมไทยเพื่อสร้างเสริมเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย และที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้น
ศิลปวัฒนธรรมไทย

สมมติฐานในการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่ไม่
เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย และที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย ไม่มีความแตกต่างกัน
แต่เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรม
ไทย และที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย มีความแตกต่างกัน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย

1. แผนการสอนหน่วยการเรียนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้สื่อที่เน้น
ศิลปวัฒนธรรมไทย และใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย ในเรื่อง ชุมชน สถานที่สำคัญใน
ชุมชน (โรงเรียน, ตลาด) การประกอบอาชีพในชุมชน ผลผลิตในชุมชน การปฏิบัติ

คนต่อเพื่อนบ้าน การเดินทางติดต่อในชุมชน การทำประโยชน์ในชุมชน การรักษา
 ความสะอาดและความสวยงามตามธรรมชาติของชุมชน การทำคนให้เหมาะสมเมื่อตาม
 ผู้ใหญ่ไปตามสถานที่ต่าง ๆ แผนการสอนทั้งของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้ผ่านการ
 ตรวจสอบและแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้วิจัยได้นำไปทดลองสอน จำนวน 20 แผน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง
 ชุมชน สถานที่สำคัญในชุมชน (โรงเรียน, ตลาด) การประกอบอาชีพในชุมชน
 ผลผลิตในชุมชน การปฏิบัติตนต่อเพื่อนบ้าน การเดินทางติดต่อในชุมชน การทำ
 ประโยชน์ในชุมชน การรักษาความสะอาดและความสวยงามตามธรรมชาติของชุมชน
 การทำคนให้เหมาะสมเมื่อตามผู้ใหญ่ไปตามสถานที่ต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านการตรวจ
 จากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้รับการปรับปรุงและทดลองใช้แล้ว ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า

ข้อสอบ เรื่องชุมชน มีระดับความยาก .58-.73 ค่าอำนาจจำแนก .23-.38

ข้อสอบ เรื่องสถานที่สำคัญในชุมชน (โรงเรียน) มีระดับความยาก .65-.76

ค่าอำนาจจำแนก .23-.46

ข้อสอบ เรื่องสถานที่สำคัญในชุมชน (ตลาด) มีระดับความยาก .31-.77

ค่าอำนาจจำแนก .31

ข้อสอบ เรื่องการประกอบอาชีพในชุมชน มีระดับความยาก .27-.73

ค่าอำนาจจำแนก .23

ข้อสอบ เรื่องผลผลิตในชุมชน มีระดับความยาก .58-.61 ค่าอำนาจจำแนก

.23-.77

ข้อสอบ เรื่องการปฏิบัติตนต่อเพื่อนบ้าน มีระดับความยาก .69-.77

ค่าอำนาจจำแนก .31

ข้อสอบ เรื่องการเดินทางติดต่อในชุมชน มีระดับความยาก .73-.77

ค่าอำนาจจำแนก .38-.46

ข้อสอบ เรื่องการทำประโยชน์ในชุมชน มีระดับความยาก .61- .69
ค่าอำนาจจำแนก .77- .62

ข้อสอบ เรื่องการรักษาความสะอาดและความสวยงามตามธรรมชาติของชุมชน
มีระดับความยาก .73- .80 ค่าอำนาจจำแนก .23- .38

ข้อสอบ เรื่องการทำตนให้เหมาะสมเมื่อตามผู้ใหญ่ไปตามสถานที่ต่าง ๆ มีระดับ
ความยาก .69- .73 ค่าอำนาจจำแนก .31- .54

ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบ เท่ากับ 0.75 โดยใช้สูตร คูเตอร์-
ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson 20)

3. แบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า มีค่าสัมประสิทธิ์
ความเที่ยงเท่ากับ 0.66 โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ (Alpha Coefficient) ของ
ครอนบาค (Cronback)

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียน
พระตำหนักสวนกุหลาบ จำนวน 2 ห้องเรียน เป็นนักเรียนชาย 26 คน นักเรียนหญิง 24 คน
รวมทั้งสิ้น 50 คน ซึ่งตัวอย่างประชากรทั้งสองห้องนี้มีอายุเฉลี่ย 7 ปี 2 เดือน กำลังศึกษา
อยู่ในปีการศึกษา 2527

ผู้วิจัย เป็นผู้ทดลองสอนนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยตนเอง โดยสอน
ห้องเรียนละ 6 คาบต่อสัปดาห์ (คาบละ 20 นาที) เป็นเวลา 5 สัปดาห์

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ก่อนทำการสอนนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ชุมชนชน ซึ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และ เจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01

2. หลังการสอนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "ชุมชนชน" ซึ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "ชุมชนชน" สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองต่างมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เรื่อง ชุมชนชน หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และ .01 ตามลำดับ

4. หลังการสอนเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักเรียนกลุ่มทดลอง มีเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยในทางบวกมากขึ้น โดยมัชฌิม เลขคณิต คะแนนสอบจากแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยหลังสอนสูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญ .01 ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมมีเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยในทางลบ โดยมัชฌิม เลขคณิต คะแนนสอบจากแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยหลังการสอนลดลงก่อนสอนที่ระดับนัยสำคัญ .01

การทดลองสอนหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เพื่อสร้างเสริมเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย และที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย ไม่มีความแตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย โดยกลุ่มทดลองมีผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วน เจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ซึ่งผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ว่า เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย และที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทยมีความแตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏว่า เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า หลังการทดลอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย และที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทยมีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วน เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย และที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย มีความแตกต่างกัน จึง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเมื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย และที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย มีผลการวิจัยที่น่าสนใจ เกิดดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "พจนานุกรม" ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และ เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

จากการเปรียบเทียบผลการสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "พจนานุกรม" ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และ เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และ เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยในทางบวกก็สูงขึ้น และสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย โดย

มัชฌิม เลขคณิตของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทยสามารถนำมาใช้เป็นส่วนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และสร้างเสริมเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้เป็นอย่างดี โดยเกิดผลดีทั้งด้านการเรียนและการสร้างเสริมเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย อันเป็นการเรียนที่เหมาะกับวิถีชีวิตไทย และการปฏิบัติคนไทย ทั้งนี้พิจารณาจากคะแนนและการทดสอบความแตกต่างของมัชฌิม เลขคณิต ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผลที่เกิดขึ้นมาจากองค์ประกอบต่อไปนี้คือ

1. ในการทดลองสอนหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เพื่อสร้างเสริมเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นั้น ผู้วิจัยได้ใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทยอันประกอบด้วย เพลงกล่อมเด็ก เพลงไทย นิทานพื้นบ้าน นิทานชาดก การละเล่น และของเล่นไทยพื้นบ้าน คำคล้องจองจากมูลบทบรรพกิจ คำพังเพย สุภาษิต ภาพยนตร์ ละคร ภาพทศชาติ ภาพพุทธประวัติ ภาพชีวิตไทยในจิตรกรรมฝาผนัง และภาพชนบทรอบเนินมอญประเพณี และหุ่น มาเป็นสื่อกลางในการสอนทุกขั้นตอน เริ่มแต่การจัดห้องเรียน การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน โดยการตกแต่งห้องเรียน จัดป้ายนิเทศ และจัดกระดานทราย และจัดมุมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทยทั้งสิ้น ซึ่งการจัดห้องเรียนและการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนมีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่ ทวี กองแก้ว และอรุณ สันภิบาล (2517:59) กล่าวว่า การจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่น่าสนใจเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีวิธีหนึ่ง และการเรียนการสอนจะได้ผลดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ สมพร สุทัศนีย์ (2524:54) ที่กล่าวว่า การจัดบรรยากาศการเรียนและประสบการณ์ที่เหมาะสม ช่วยให้เด็กเกิดการ เรียนรู้ที่ดี และวาริ ธีระจิตร (2526:31) ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องตรงกันอีกว่าการจัดสภาพห้องเรียน นับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลต่อการเรียนการสอน และช่วยสร้างทัศนคติให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้ทางหนึ่ง

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย มาเป็นสื่อการสอนโดยตลอด ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ทันที ดังที่ นฤมล บุญยาน (2524:24) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า สื่อการสอนจะช่วยให้ผู้สอนจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนได้อย่างกว้างขวาง พร้อมทั้งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรับผิดชอบ คุณธรรมและทัศนคติอันถูกต้อง จะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 มากที่สุด และช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสกระทำกิจกรรมการเรียนด้วยตนเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ ริชชี (Richey อ้างถึงในนฤมล บุญยาน 2524:24) ว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้น ถ้าใช้สื่อการสอนเข้าสอนเนื้อหา การใช้สื่อการสอนจะทำให้ผู้เรียนรู้จักอุปสรรคและมีความคิดเห็น สื่อศิลปวัฒนธรรมไทยมีลักษณะที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 มากที่สุด เช่น ใต้อุภาพจิตรกรรมฝาผนัง ภาพทศชาติ ภาพพุทธประวัติ ภาพชีวิตไทยในจิตรกรรมฝาผนัง และหุ่น ใต้อิงนิทานพื้นบ้าน นิทานชาดก เพลงกล่อมเด็ก เพลงไทย คำคล้องจองจากอุบลบรรพกิจ ภาพยนตร์ กลอน สุภาษิต คำพังเพย ตลอดจนได้เล่นการละเล่นพื้นบ้าน และของเล่นไทยพื้นบ้าน ซึ่งมีโอกาสได้สัมผัส และได้กระทำกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง ดังนั้น จึงทำให้นักเรียนเกิดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติอันดีต่อสื่อศิลปวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังสอดแทรกสื่อศิลปวัฒนธรรมไทยไว้ในรูปของการแสดงบทบาทสมมติอีกด้วย ซึ่งจากงานวิจัยของ บุษยา เรืองรอง (2526:67) พบว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นการสร้างประสบการณ์ตรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียนอย่างลึกซึ้ง และกิจกรรมที่เกิดจากการใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย ยังเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับธรรมชาติ และความต้องการของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นวัยเด็กตอนกลาง (Middle child) ได้แก่ ความต้องการในการเคลื่อนไหว ความอยากรู้อยากเห็น ช่วงความสนใจ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่ง สมประสงค์ ปิ่นจินดา (2516:120) กล่าวถึงเด็กวัยนี้ว่า "เป็นวัยที่มีความสนใจในระยะสั้น ๆ สนใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความอยากรู้อยากเห็น ชอบซักถาม มีความสนใจกว้างขวางมาก สนใจในสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ สิ้นสະສະດຸຕາ ກິດກະບາຍສີ ສນໃຈນິທານ ເພລງໂຄລງຄອນ

ชอบ เล่นแสดงบทบาท ชอบการเล่นที่ใช้กำลังแขนขา" จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นว่า สื่อศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นสื่อที่สร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสนใจ ชอบใจ และพอใจ ที่จะเรียนด้วยสื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย จึงทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และต่อสื่อศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ นวลละออ สุภาพผล (2527:29) ที่กล่าวว่า บุคคลย่อมมีประสบการณ์ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแตกต่างกัน ประสบการณ์ที่ดีย่อมทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดี และมีความโน้มเอียงที่จะเข้าหาสิ่งนั้น ความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ไทรแอนดิส (Triandis 1971:3) เกี่ยวกับเรื่องเจตคติที่ว่า ถ้าบุคคลมีความคิดในทางที่ดีต่อสิ่งใด ก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น เจตคติจะแสดงออกในรูปของความชอบ พอใจ

จึงสรุปได้ว่า จากการศึกษาเตรียมการสอนโดยการจัดห้องเรียน สร้างบรรยากาศการเรียน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย อันเป็นสื่อที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง และได้มีโอกาสกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของกลุ่มทดลองดีขึ้น

ผลการวิจัยนี้มีส่วนคล้ายกับผลการวิจัยของนวลละออ สุภาพผล (2527:47-49) ซึ่งได้เปรียบเทียบความรู้และเจตคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 60 คน วิทยาลัยครูจันทบุรี ด้วยการทดลองสอนการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียง ใช้เวลา 19 ชั่วโมง ผลการทดลองปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ภายหลังดำเนินการสอนกลุ่มทดลองมีความรู้เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนเฉลี่ยเจตคติก็เป็นไปในทำนองเดียวกันคือ ภายหลังดำเนินการสอนกลุ่มทดลองมีเจตคติทางบวก (Positive) เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุน อมรวิวัฒน์ และคณะ (2527:บทคัดย่อ) ซึ่งได้พัฒนารูปแบบหลักสูตรระยะสั้น เพื่อฝึกทักษะภาษาไทย รวมทั้งปลูกฝังสำนึกในควาขเป็นคนไทย โดยให้ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียนไทย ณ โรงเรียนวัดไทย ลองแอง เจลิส สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีตัวอย่างประชากรเป็น

เยาวชนไทย จำนวน 58 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มต้น กลุ่มกลาง และกลุ่มสูง ผลปรากฏว่า นักเรียนทุกกลุ่มมีเจตคติต่อภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในทางบวกมากขึ้นทุกกลุ่ม นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ภาษาไทยสำคัญ จำเป็นต้อง เรียนรู้และเห็นความสำคัญของสถาบัน พระมหากษัตริย์ และศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี

2. หลังทำการสอนนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนทำการสอน โดยกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนทำการสอนอย่างมีนัยสำคัญ .01 และกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนทำการสอน .05 ทั้งนี้เนื่องจาก กิจกรรมการสอนที่ใช้ตามแผนการสอนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีกิจกรรมการสอน ขึ้นคอนของ กระบวนการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง "ชุมชนชน" หลากอย่างที่คล้ายคลึงกัน และเร้าความสนใจให้เด็กอยากเรียน เช่น กิจกรรมการเล่านิทาน กิจกรรมการละเล่น การแสดงบทบาทสมมติ การร้องเพลง การดูละครหุ่น ฯลฯ จะแตกต่างกันก็ตรงสื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย และสื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มสนใจเรียนดีมาก แต่กลุ่มทดลองจะขำพูดและซักถามมากกว่า กลุ่มควบคุม นักเรียนให้ความร่วมมือในการเรียนการทำงานกลุ่มและการทดสอบเป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้น สนุกสนาน ไม่แสดงอาการเบื่อหน่าย นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้พบว่า กิจกรรมที่นักเรียนให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง ได้แก่ การละเล่นกลางแจ้ง เช่น ช่วงชัยและโพงพาง ซึ่งนักเรียนกลุ่มทดลองมีความรื่นเริงแจ่มใส สนุกสนานในระหว่างการเล่น พร้อมทั้งสามารถจดจำวิธีการเล่น ตลอดจนนำไปเล่นอีกเมื่อมีเวลาว่าง ส่วนการละเล่นที่นักเรียนชื่นชอบมากที่สุด ได้แก่ การเล่นหม้อข้าวหม้อแกงและขายของ โดยนักเรียนได้ขอร้องให้ผู้วิจัยวางเครื่องเล่นไว้ในห้องเรียนนาน ๆ เพื่อจะได้มีโอกาสเล่นระหว่างพักกลางวัน หรือตอนเลิกเรียน

3. หลังทำการสอนนักเรียนกลุ่มควบคุม มีเจตคติต่อศิลปวัฒนธรรมไทยลดลงอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มควบคุมซึ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนพระตำหนักสวน กุหลาบ มีสภาพแวดล้อมด้วยศิลปวัฒนธรรมไทย อันได้แก่ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบรมมหาราชวัง และอาคารสถานศึกษาหลายแห่งในบริเวณโรงเรียน สิ่งเหล่านี้เป็น ประสบการณ์เดิมของนักเรียนที่มีต่อ ศิลปวัฒนธรรมไทย จึงทำให้นักเรียนกลุ่มควบคุมมีเจตคติ ที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุมก่อนทำการสอน แต่เมื่อนักเรียนกลุ่มควบคุม ได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ใหม่จากสื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย เช่น ได้ฟังนิทานญี่ปุ่น ได้ร้องเพลงที่มีทำนองสากล ได้ดูการแสดงละครหุ่นแบบสากล ตลอดจนสื่ออื่น ๆ ที่ไม่เน้น ศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นสื่อที่เร้าใจ และให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินเช่นเดียวกัน นักเรียน กลุ่มควบคุมจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเจตคติ โดยมีเจตคติต่อศิลปวัฒนธรรมไทยลดลง ทั้งนี้ เพราะเจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ (Alport อ้างใน พยอม วงศ์สารศรี 2526:190) กล่าวได้ว่า เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเป็นไปในทางดีหรือไม่ดีก็ตาม อาจเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าสภาพแวดล้อมและเหตุการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป หรือมีการได้รับข้อมูลใหม่มากขึ้น เจตคติของบุคคลจะ เปลี่ยนจากเจตคติที่ยอมรับไปสู่เจตคติที่ไม่ยอมรับ หรือจากเจตคติที่ไม่ยอมรับ ไปสู่เจตคติที่ยอมรับก็ได้ การเกิดเจตคติทางลบ (Negative) ของกลุ่มควบคุมที่มีต่อ ศิลปวัฒนธรรมไทยนี้ จึงเกิดจากการได้รับข้อมูลใหม่จากการสอนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรม ไทย เป็นระยะเวลาานพอสมควร ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ดีที่นักเรียนได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนานจากขั้นตอนของกระบวนการเรียน ซึ่งมีกิจกรรมที่เร้าความสนใจเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง จะแตกต่างกันก็ตรงที่ใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทยนั้น เป็นประสบการณ์ที่ดีที่ทำให้นัก เรียนกลุ่ม ควบคุมเกิดเจตคติที่ดี และมีความ โน้ม เอียงที่จะ เข้าหาสื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งตรง กับความคิดเห็นของนวลละอ อสุภาพผล (2527:29) ที่กล่าวถึงสาเหตุของการเกิดเจตคติว่า "บุคคลย่อมมีประสบการณ์ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแตกต่างกัน ประสบการณ์ที่ดีย่อมทำให้บุคคลเกิดเจตคติ และมีความ โน้ม เอียงที่จะ เข้าหาสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามประสบการณ์ที่ไม่ดี เช่น ทำให้เกิด ความกลัว ความวิตกกังวล หรือความรู้สึกว่าถูกขู่เข็ญ ก็จะทำให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีและบุคคลก็ จะพยายามหลีกเลี่ยงจากสิ่งนั้น" และตรงกับความคิดเห็นของอัลพอร์ท (Alport อ้างใน พยอม วงศ์สารศรี 2526:189) ที่กล่าวว่า "ประสบการณ์มีบทบาทในการหล่อหลอมเจตคติของบุคคล"

จึงสรุปได้ว่า หลังทำการสอนนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรม ไทย มีเจตคติต่อศิลปวัฒนธรรมไทยไปในทางลบไม่มากนัก

4. การที่เด็กชั้นประถมปีที่ 1 มีเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ย่อมเกิดผลดีต่อตนเอง และต่อประเทศชาติบ้านเมือง โดยเฉพาะในปัจจุบันวัฒนธรรมตะวันตกได้แผ่กระจายออกไปทั่วโลก เด็กในวัยประถมศึกษาย่อมได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตกจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ อยู่เสมอ การถ่ายทอดวัฒนธรรมในระดับประถมศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะเป็นระยะที่มีความพร้อมที่จะรับประสบการณ์มากที่สุด โดยปราศจากการต่อต้านใด ๆ (จิราพร ธวัชวิเชียร 2527:37) เมื่อเด็กได้รับประสบการณ์ที่ดีและเหมาะสม เด็กจะแสดงความรู้สึกรออกมาในรูปของความชื่นชม ความชอบ สนใจและพอใจ ในศิลปวัฒนธรรมไทยมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ (2527:60) ที่ว่า "นักเรียนมีเจตคติทางบวกต่อภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย แล้วมีความภูมิใจและเห็นคุณค่าของภาษาไทย และด้านศิลปวัฒนธรรม นักเรียนก็สนใจอยากเรียนและเห็นว่ามารยาทไทยเป็นสิ่งที่ดี" เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนจึงเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นมาได้ ดังที่ จิราพร ธวัชวิเชียร (2527:38) กล่าวว่า เด็ก ๆ มักจะเรียนรู้วัฒนธรรมของชุมชนชนของตนได้ดีที่สุด เมื่อมีการย้ำเน้นอย่างสม่ำเสมอ ทั้งทางการประเพณี ปฏิบัติ และทางแนวความคิด โดยผ่านช่องทางและกิจกรรมหลาย ๆ ลักษณะ หากเด็กได้รับฟัง ได้เห็น ได้สังเกต ได้รับคำแนะนำ ได้เลียนแบบ ได้ทดลอง ได้รับคำชมเชยอยู่ไม่ขาดระยะแล้ว เด็กทั้งชายหญิงย่อมเกิดความซาบซึ้งในวัฒนธรรมของตนในที่สุด

เด็กชั้นประถมปีที่ 1 เป็นเยาวชนไทยกลุ่มหนึ่งที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เป็นคนไทยต่อไปในอนาคต เป็นผู้ที่จะทำหน้าที่อนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยต่อไป จึงควรมีความสำนึกในความเป็นไทย รู้จักรักษาตนบำรุง หวงแหนอนุรักษ์ และสืบทอดวัฒนธรรมไทย เพื่อรักษาเอกลักษณ์ของไทยสืบไป

5. สื่อศิลปวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่ทำได้เช่นเดียวกับสื่ออื่น ๆ ผู้สนใจสามารถรวบรวมสื่อเหล่านี้ไว้ในสอนได้เป็นหมวดหมู่ เช่น รวบรวมภาพจิตรกรรมฝาผนังจากปฏิทินเก่าไว้เป็นชุด จัดทำที่แขวนให้เรียบร้อยที่สามารถจะใช้ได้นาน ส่วนตุ๊กตาดินปั้น ผลไม้ดินปั้น หม้อข้างหม้อแกง วัสดุที่สานด้วยไม้ไผ่ มีจำหน่ายทั่วไปในราคาถูก สามารถรวบรวมไว้ใน

กล่องหรือตู้ได้ วัสดุที่ใช้ประกอบการละเล่นพื้นบ้านก็มีใช้ของหายาก แต่ผู้สนใจต้องรู้จักศึกษารวบรวมข้อมูล ประเมินค่าเลือก และตัดสินใจ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของเนื้อหา ตลอดจนเหมาะสมในการสอนเด็กด้วย สื่อศิลปวัฒนธรรมไทยบางชนิดก็ไม่จำเป็นต้องซื้อหา เพราะมีอยู่ในที่ต่าง ๆ เช่น วัด เป็นต้น ถ้าโรงเรียนอยู่ใกล้วัด ครูก็สามารถนำนักเรียนไปทัศนศึกษาของจริง เกี่ยวกับภาพชีวิตไทยในจิตรกรรมฝาผนัง ภาพทศชาติ ภาพพุทธประวัติ ได้จากในโบสถ์ การจัดไปทัศนศึกษาอาจจัดพร้อมกับวันที่ทำกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาด้วยก็ได้ นับเป็นกิจกรรมที่ได้ประโยชน์ยิ่ง เพราะนอกจากนักเรียนจะได้รับความรู้ ได้ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาแล้ว ยังเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักชื่นชมศิลปวัฒนธรรมไทยไปพร้อมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้อง

1.1 การวิจัยโดยวิธีทดลองสอนหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทยนั้น ผู้วิจัยควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย และเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตดีพอ เพื่อการวิจัยจะได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 การใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทยเป็นสื่อในการสร้างเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย เป็นการปลูกฝังเจตคติและการรักษาอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้แก่เด็ก ทั้งยังเป็นการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมไทยได้เป็นอย่างดี ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาจึงควรเข้ามาสนใจปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย โดยนำศิลปวัฒนธรรมไทยอันประกอบไปด้วย นิทานชาดก นิทานพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก และเพลงไทย การละเล่นและของเล่นไทย พื้นบ้าน คำคล้องจองจากมูลบรรพกิจ คำพังเพย สุภาษิต ภาพยนตร์ กลอน ภาพทศชาติ ภาพพุทธประวัติ ภาพชีวิตไทยในจิตรกรรมฝาผนัง และภาพขนบธรรมเนียมประเพณีไทย มาเป็นสื่อสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มอื่น ๆ

เช่น กลุ่มทักษะ กลุ่มงานพื้นฐานอาชีพ และศึกษาสื่อศิลปวัฒนธรรมไทยประเภทอื่น ๆ ที่จะใช้ในการสร้างเสริมเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยให้กับเด็กอีกต่อไป

1.3 ในการสอนโดยใช้สื่อศิลปวัฒนธรรมไทยนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ในด้านสื่อศิลปวัฒนธรรมไทยให้มาก โดยศึกษาจากแหล่งหนังสือ เอกสารต่าง ๆ ตามห้องสมุด เช่น ห้องสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ห้องสมุดคณะกรรมการเผยแพร่เอกลักษณ์ไทย นอกจากนี้ ครูผู้สอนควรรู้วิธิตำลုပ်กรณวิธึสร้างและวิธึใช้ สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย โดยการเข้าอบรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสื่อศิลปวัฒนธรรมไทย หรือศึกษาจากผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญในสื่อศิลปวัฒนธรรมไทยประเภทต่าง ๆ เช่น ศึกษาการร้องเพลงกล่อมเด็กจากคนแก่แก่ที่ยังจำได้ หรือศึกษาการร้องเพลงไทยจากครูผู้สอนดนตรีและนาฏศิลป์ในโรงเรียน เป็นต้น แล้วนำความรู้เหล่านั้นมาทำการประเมินค่า เลือกลง และตัดสินใจ ที่จะนำสื่อศิลปวัฒนธรรมไทยไปปฏิบัติการสอน โดยคำนึงถึงวัยของเด็ก ตลอดจนความเหมาะสมและความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์

1.4 แผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หากจะนำไปใช้อาจปรับปรุงสื่อการสอนได้ตามความเหมาะสม จึงไม่จำเป็นต้องใช้สื่อการสอนตามที่กำหนดทุกอย่าง กิจกรรมหรือเกมการเล่น นิทานเพลงทุกอย่างสามารถนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของเรื่องที่จะสอน

1.5 การสร้างข้อสอบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามเนื้อหาของการสอนและจุดประสงค์ของการสอน ทั้งนี้เพราะเนื้อหาของแต่ละเรื่องย่อมมีศิลปวัฒนธรรมไทยสอดแทรกอยู่ไม่เหมือนกัน การออกข้อสอบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยต้องคำนึงถึงความรู้และประสบการณ์ของเด็ก เช่น สอนเรื่องสถานที่สำคัญในชุมชน (โรงเรียน) สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรมไทยคือ รูปทรงของอาคาร ข้อสอบที่วัดเจตคติคือ ความชอบ ไม่ชอบ รูปทรงของอาคารแบบต่าง ๆ เป็นต้น

1.6 การสร้างเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยนั้น ควรจะมีการสอนที่ใช้สื่อที่เน้น ศิลปวัฒนธรรมไทยอย่างต่อเนื่องกันไปตลอดปีการศึกษาหรือต่อเนื่องได้ทุกชั้นยิ่งดี นอกจากนี้ยังสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางศิลปวัฒนธรรมได้อีก เช่น จัดนิทรรศการทางศิลปวัฒนธรรม ในนิทรรศการอาจประกอบด้วย การแสดงผลงานทางศิลปวาดภาพ ผลงานด้านการฝีมือ การประดิษฐ์ตกแต่งทำหุ่นมือ การประดิษฐ์วัสดุ การแสดงการเล่นพื้นเมือง การสาธิตวัฒนธรรมทางด้านควาญ เป็นอยู่ ตลอดจนงานสาธิตและแสดงศิลปวัฒนธรรมที่บ้าน ตลอดจนการจัดชมรมกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เช่น ชมรมดนตรีไทย ชมรมศิลปะป้องกันตัว กลุ่มอนุรักษ์ประเพณี เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการสร้างเสริมเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียนทั้งสิ้น

1.7 สถาบันต่าง ๆ อาจร่วมมือกันส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมกันเป็นกลุ่ม เช่น เป็นกลุ่มโรงเรียน แล้วจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมการอภิปรายแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างกลุ่ม อาจจัดเป็นการอภิปรายประเพณีในแต่ละปี เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาเหล่านี้เป็นกรรมการอภิปรายเพิ่มพูนความรู้ เทคนิคด้านศิลปวัฒนธรรมให้ดีขึ้น

1.8 สื่อศิลปวัฒนธรรมไทยที่เหมาะสมแก่การใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากที่สุด ได้แก่ คำกลอน ซึ่งเป็นสื่อที่ทำได้ง่าย ช่วยให้เด็กได้จดจำบทเรียนต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และภาพขนบธรรมเนียมประเพณีไทย หรือภาพชีวิตไทย ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยให้กับเด็กโดยไม่รู้ตัว ตลอดจนนิทานพื้นบ้านและนิทานชาดก ซึ่งในการเล่านิทานผู้เล่ามักจะขีดหุ่นหรือมีภาพประกอบด้วย สำหรับเพลงไทยก็เป็นสื่อที่ช่วยให้เด็กคลายความตึงเครียด เกิดความสนุกสนานในระหว่างเรียนและได้แสดงออก สื่อต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ ครูผู้สอนควรนำมาประยุกต์กับแผนการสอนให้พอเหมาะกับเวลาและเนื้อหา ข้อควรระวังคือ ครูต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนในแต่ละครั้ง ตลอดจนการเตรียมตัวของผู้สอนในการใช้สื่อเหล่านี้ เช่น เทคนิคในการเล่านิทาน หรือการขีดหุ่น การร้องเพลงไทยที่ถูกต้อง เสียงไม่หลงหรือผิดจังหวะ ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับครูและทำให้บทเรียนสนุกสนาน มีชีวิตชีวา ได้เนื้อหาสาระอย่างสมบูรณ์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรจะได้มีการทำการวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้กับนักเรียนชั้นอื่น ๆ และใช้เวลาทดลองสอนให้มากขึ้นกว่าเดิม เช่น สอนต่อเนื่องกันไป 1 ภาคการศึกษา เพื่อศึกษาว่าสื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทยจะใช้กับระดับช่วงอื่น ๆ ได้ผลดีมากน้อยเพียงใด

2.2 การทดลองสอนหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉพาะเรื่อง "ชุมชนชน" เท่านั้น จึงมีข้อเสนอแนะให้ทำการทดลองเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ อีก แต่ยังคงใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทยอยู่ เช่น หน่วยชีวิตในบ้าน เป็นต้น

2.3 ควรจะได้มีการทำการวิจัยโดยใช้สื่อศิลปวัฒนธรรมไทยในกลุ่มวิชาอื่น ๆ เช่น กลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ เพื่อจะได้นำผลไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย